

Bemærkninger til høringssvar over Tarifmodel 3.0

Forsyningstilsynet har pr. mail af 8. marts 2021 fremsendt kopi af høringssvar modtaget i forbindelse med Forsyningstilsynets offentlige høring over Dansk Energis anmeldelse af Tarifmodel 3.0. Forsyningstilsynet har i forbindelse med den eksterne høring modtaget syv høringssvar fra hhv. Ørsted, Better Energy, Dansk Fjernvarme, DENFO, Dansk Industri, FLOW Elnet, De Frie Energiselskaber og fire individuelle høringssvar fra privatperson Bjarne Olsen.

Forsyningstilsynet har anmodet om Dansk Energis bemærkninger til de indkomne høringssvar. Dansk Energis bemærkninger fremgår i det følgende.

Dansk Energi vil gerne kvittere for muligheden for at fremsende kommentarer til de indkomne høringssvar.

Indledende bemærkninger til høringssvarene:

Overordnet noterer Dansk Energi sig, at der blandt de indkomne høringssvar er en række kritikpunkter i forhold til den anmeldte tarifmodel 3.0. Disse kritikpunkter drejer sig dels om de metodiske valg i modellen, men rummer også en lidt bredere kritik af Dansk Energis og netelskabernes rammer for tariferingen. Dansk Energi vil i det følgende adressere kritikpunkterne. Dansk Energi noterer sig i den forbindelse, at der er forskellige input og kritik fra de forskellige interessenter, hvilket meget godt illustrerer, at der er behov for en række afvejninger, når der fastsættes en tarifmodel.

Det skal dog indledningsvist bemærkes, at tarifmodel 3.0 er udviklet inden for den eksisterende lovgivningsramme. Det betyder, at der eksempelvis ikke i forbindelse med tarifmodel 3.0 introduceres en tarifbetaling for elproducenter, da lovgivning, der muliggør dette, først forventes på plads primo 2022. Ligeledes kan Dansk Energi have sympati for kritikken af de nuværende klagemuligheder, som kunder har i forhold til tariferingen, men det vil være op til myndighederne at adressere dette. Det skal bemærkes, at udarbejdelsen af branchemodellen er sket med bred og løbende interessentinddragelse og koordineret med Energinet for at sikre et moderniseret, rimeligt og forståeligt tarifdesign, også selvom alle interessenter ikke er enige i alle elementer af den endelige model.

De væsentligste kritikpunkter til tarifmodellen knytter sig til:

- En frygt for at modellen fører til højere opkrævning fra forbrugerne
- Vandfaldsprincippets betydning

- Anvendelsen af en tidstarif og dens betydning for kunderne
- Effektbetalingen og dens rolle for afbrydelige kunder
- Rådighedstariffen for egenproducenter
- Elproducenters betaling til nettet

Disse primære kritikpunkter vil blive behandlet indledningsvist nedenfor. Herefter vil de specifikke kommentarer fra hvert af de indkomne høringsvar blive adresseret.

Frygt for at modellen fører til højere opkrævning fra forbrugerne

DENFO og De frie Energiselskaber udtrykker bekymring for, at en ændret tarifiering fører til et højere provenu for netselskaberne. Det er en misforståelse. Netselskaberne er underlagt en indtægtsrammeregulering, der effektivt sætter et loft over netselskabernes indtægter samlet set. Det betyder, at tarifstrukturen ikke påvirker summen af netselskabets samlede indtægter. Netselskabernes samlede indtægter er altså neutrale og uafhængige af tarifdesignet, herunder i forhold til udformningen af tidsdifferentiering og effektbetaling. Populært sagt vil stigende tariffer et sted føre til, at tarifferne må reduceres et andet sted.

Vandfaldsprincippets betydning

Vandfaldsprincippet undergår med mellemrum kritik i takt med udbygning af decentral produktion og således også i de indkomne høringsvar. Særligt Dansk Fjernvarme udtrykker kritik af vandfaldsprincippet. Kernen i kritikken er, at elproduktion ikke længere distribueres fra centrale kraftværker, idet elproduktion i dag i højere grad sker decentralt.

Dansk Energi vil bruge lejligheden til at adressere, hvorfor vandfaldsprincippet fortsat er relevant og retvisende. Vandfaldsprincippet bygger på to hensyn. Dels at strømmen typisk kommer "oppefra" og ned i systemet, og dels at kunder på højere spændingsniveauer (50 kV og 10 kV) ikke skal betale for lavspændingsnettet, som de ikke belaster overhovedet.

Kritikken af vandfaldsprincippet knytter sig til det første forhold om, at el ikke længere kommer oppefra. Det er korrekt, at omtrent halvdelen af forbruget i distributionsnettet kan dækkes af den decentrale produktion i distributionsnettet og dermed ikke trækkes fra transmissionsnettet. Der er omtrent 100.000 husstande med solceller og andre produktionskilder i lavspændingsnettet, men de udgør kun nogle procent af forbruget på disse niveauer. Det er dermed retvisende, at fx B-lav- og C-kunder bidrager forholdsmæssigt til aktiverne på alle spændingsniveauer.

Dette står netop i modsætning til højspændingskunder, der udelukkende drager nytte af højspændingsaktiver og dermed kun bør bidrage til disse.

Der er på nuværende tidspunkt ikke så meget opbrud i hverken forbrugs- eller produktionsmønsteret, at det tilsiger, at der er behov for et brud med vandfaldsprincippet som det bærende element i fordelingen af omkostninger på distributionsniveau.

Tanken med en fælles branchemodel for tarifiering er, at alle danske elkunder bør opleve den samme tarifstruktur, uanset hvilket af de 40 danske netselskaber der betjener dem. Dette var

også formålet med den tidligere tarifmodel 2.0, og Tarifmodel 3.0 er udviklet inden for samme ramme. Dette sker også for at imødekomme engrosmodellens logik, da det ikke ville være hensigtsmæssigt, at elhandlerne, som jo opkræver tariffen fra slutkunden, skulle forholde sig til 40 forskellige tarifstrukturer.

Anvendelsen af en tidstarif og dens betydning for kunderne

Tarifmodel 3.0 indeholder en skærpet tidsdifferentiering med en forskellig profil afhængig af kundekategori. Dansk Energi noterer sig, at særligt Dansk Fjernvarme anerkender, at denne har værdi i forhold til optimering af forbrugets tidsmæssige placering, men er kritisk overfor, at højspændingskunder har væsentligt flere timer i spidslast end lavspændingskunder.

For C-kunder afspejler tidsdifferentieringens profil belastningen på både lavspænding som de øvre spændingsniveauer. C-kunder er dog specielle, idet deres forbrugsmønster er kendetegnet ved stort forbrug i kogespidsen om vinteren. For C-kunder er det dermed særligt vigtigt, at kogespidsen afspejles i tidsdifferentieringen.

C-kunderne sammen med B-lav-kundernes forbrug overstiger 80% af det samlede forbrug på distributionsniveau, og er langt hen ad vejen er afgørende for den totale belastning på systemniveau. For A- og B-kunder afspejler tidsdifferentieringen den samlede systembelastning, der er relativt flad. Det gælder altså for alle kundekategorier, at profilen på tidsdifferentieringen af kWh-tarifferne afspejler det relevante belastningsbillede i nettet, og her adskiller C-kunderne sig fra øvrige kunder.

Tidsdifferentieringen af tarifferne påvirker ikke netselskabernes indtægtsrammer, og de enkelte kundekategorier betaler som gruppe det samme, som de ville gøre, hvis der tariferes fladt. Når Dansk Energi implementerer en skærpet tidsdifferentiering, er det af hensyn til på omkostningsægte vis at signalere, hvornår forbrug på det pågældende spændingsniveau er en belastning for nettet, og hvornår der med fordel kan forbruges mere.

Effektbetalingen og dens rolle for afbrydelige kunder

Der introduceres med Tarifmodel 3.0 som noget nyt en effektbetaling. Vi noterer os, at Dansk Fjernvarme og Dansk Industri er enige i, at en effektbetaling for større kunder kan være et mere omkostningsægte tarifobjekt end en ren energitarif. Der er dog kommentarer til størrelsen på effektbetalingen ift. energitariffen, og hvorfor effektbetalingen er relevant for kunder tilsluttet med afbrydelighed.

Da effektbetalingen udgør et nyt priselement, der giver anledning til fordelingseffekter mellem højspændingskunderne, er andelen sat forsigtigt til 25%. Det er Dansk Energis umiddelbare forventning, at denne andel i fremtiden vil stige, i takt med at kunder og netselskaber vænner sig til et kapacitetselement i deres betaling. Branchen planlægger at genbesøge grundlaget for denne andel efter måske fem år.

Dansk Energi har i forbindelse med udarbejdelsen af modellen for effektbetaling foretaget screeninger af udenlandske erfaringer med effektbetaling. På baggrund heraf – og baseret på de indkomne høringssvar – er det Dansk Energis forventning, at der vil kunne arbejdes videre på effektbetalingen, særligt i relation til afbrydelige kunder, hvor en reduktion i effektbetalingen kan være relevant afhængigt af de geografiske forhold.

Rådighedstariffen for egenproducenter

Enhver forbruger med egen produktionskapacitet betaler i dag rådighedstarif, der afspejler, at kundernes bidrag til drift af elnettet samt investeringer heri opkræves i forhold til det energiforbrug, den enkelte kunde har. Når nettet er dimensioneret efter behovet for kapacitet, og enkelte kunder systematisk reducerer deres energiforbrug, men ikke deres behov for kapacitet i bestemte situationer, vil de uden rådighedstariffen altså give anledning til omkostninger, de ikke dækker, hvorved omkostningerne pålægges alle andre kunder.

Det er Dansk Energis intention at bibeholde rådighedstariffen som priselement, men det bemærkes, at rådighedstariffen som konsekvens af effektbetalingen vil falde. Det bemærkes i denne forbindelse, at Dansk Energi i umiddelbar forlængelse af fremsendelse af nærværende kommentarer vil rette henvendelse til Energinet vedr. opdatering af Markedsforskrifterne, så disse fortsat afspejler behovet for en produktionsmåler for større egenproduktionsanlæg, også efter PSO-afgiftens bortfald.

Elproducenters betaling til nettet

Flere af de afgivne høringsvar, herunder fra Dansk Fjernvarme og Dansk Industri, rejser spørgsmålet om producenters betaling til distributionsnettet.

Som konsekvens af klimaaftalen af 22. juni 2020 har netselskaberne fået udstukket en bunden opgave af Folketinget med udformning af en model for producenters betaling, der vil kunne træde i stedet for udligningsordningen og have virkning fra år 2023 og frem. Det er ikke netselskaberne der har besluttet at der indføres producentbetaling men derimod politikerne i folketinget. Netselskaberne så gerne, at det var finansloven, som finansierede udgifterne til nettilslutning af produktion, men det har regeringen og Folketinget ikke ønsket.

Det fremhæves i de indkomne høringsvar, at betalingsstrukturen skal afspejle omkostningerne ved brug af nettet. Dansk Energi er enige i, at en korrekt afspejling af de afledte omkostninger er væsentligt, og det er således ambitionen at udarbejde en model, der på omkostningsægte vis er i stand til at afspejle de omkostninger, der gives anledning til. Det indebærer en retvisende fordeling af omkostninger mellem forbrug og produktion, der i øvrigt kan være forskellig, alt afhængig af om det er produktion eller forbrug, der er drivende for omkostningerne i det pågældende netområde.

I det følgende vil de specifikke kommentarer fra de indkomne høringsvar adresseres.

Ørsted:

Dansk Energi noterer sig, at Ørsted:

- 1) hellere havde set, at Dansk Energi havde håndteret processerne for tarifudvikling parallelt med Energinet. Dette under hensyntagen til de afgørende forskelle i omkostningsstrukturerne for distributions- hhv. transmissionsnet.
- 2) opfordrer Forsyningstilsynet til at sikre et tilstrækkeligt og bredt delt datagrundlag forud for senere drøftelser af omlægning af tariferingen på transmissionsniveau.

Dansk Energi bemærker:

Ørsteds input er gode, men vedrører ikke den aktuelle metodeanmeldelse. Dansk Energi har et godt samarbejde med Energinet omkring tarifering og tager meget gerne inputtene videre til Energinet i den sammenhæng. Ørsted opfordres dog også til at rette input til TSO-tariffen til Energinet.

Da høringsvaret ikke vedrører netselskabernes tarifmodel, har Dansk Energi ingen bemærkninger hertil.

Better Energy:

Dansk Energi noterer sig, at Better Energy:

- 1) opfordrer Dansk Energi til at igangsætte et arbejde med udvikling af fremtidige betalingsmodeller for adgang til og brugen af det kollektive elnet.
- 2) anfører, at netselskabernes rådighedstarif efter Better Energys opfattelse ikke er i overensstemmelse med Elforsyningsloven.
- 3) angiver, at den såkaldte PSO-måler, der af netselskaberne anvendes til afregning af rådighedstariffen, ikke kan opsættes efter PSO-ordningens bortfald, og at netselskaberne ikke har hjemmel til opsætning af afregningsmålere efter Elforsyningslovens § 22 stk. 1.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Som følge af klimaaftalen af 22. juni 2020 er netselskaberne i øvrigt pålagt en opgave omkring udformning af en model for producentbetaling, herunder tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer. Dette arbejde pågår aktuelt, og den samlede model vil på omkostningsægte vis søge at give incitamentet til hensigtsmæssig adfærd over for nettet.

Dansk Energi har naturligvis i sinde at inddrage brugerne af elnettet i dette arbejde.

Ad 2.

Dansk Energi noterer sig Better Energys indvendinger mod netselskabernes rådighedstarif. Denne rådighedstarif betales af kunder med produktionskapacitet tilsluttet i egen forbrugsinstallation.

Dansk Energi er bekendt med formuleringen i Energinets Markedsforskrift D1 samt de tilhørende retningslinjer for udførelse af målinger til brug for nettoafregning, hvoraf det fremgår, at formålet med målingerne fra den såkaldte PSO-måler (produktionsmåleren) er til brug for brug for den reducerede PSO-afgift for egenproduktionen.

Det daværende Energitilsyn har i forbindelse med metodeanmeldelsen af Tarifmodel 2.0 (år 2015), og senere i behandling af Dansk Energis anmeldte metode for egenproducenters rådighedsbetaling (år 2017), taget den gældende metode til efterretning. Det er dermed fundet rimeligt og i overensstemmelse med bestemmelserne i Elforsyningsloven, at egenproducenter betaler for, at deres andel af den samlede efterspurgte kapacitet står til rådighed.

Det bør i forbindelse med Energinets markedsforskrift – og en opdatering heraf i særdeleshed – bemærkes, at en potentiel situation med markedsforskrifter, der ikke harmonerer med de gældende – og af Forsyningstilsynet godkendte – tarifieringsmetoder ikke er holdbar. Med udsigt til at produktionsmålerne ikke længere kan forlanges opsat med henvisning til afregning af PSO-forhold, bør ordlyden i Energinets markedsforskrifter opdateres.

Da disse markedsforskrifter godkendes af Forsyningstilsynet, vil Dansk Energi opfordre Forsyningstilsynet til at medvirke til, at der etableres hjemmel til fortsat opsætning af produktionsmålere. Dansk Energi vil desuden i forlængelse af den aktuelle høringsproces rette henvendelse til Energinet om opdatering af markedsforskrifterne for at sikre, at disse afspejler det fortsatte behov for produktionsmåling hos egenproducenter, der betaler rådighedstarif.

Dansk Fjernvarme:

Dansk Energi noterer sig, at Dansk Fjernvarme generelt fremhæver et behov for omkostningsægte tariffer og anerkender fleksibilitetspotentialet i tidsdifferentierede tariffer. Derudover er Dansk Fjernvarme af den opfattelse, at Tarifmodel 3.0 med tidsdifferentieringen og effektbetalingen forfordeler erhvervskunder i forhold til individuelle husstande.

Kritikkens hovedpunkter går herudover nærmere på, at:

- 1) vandfaldsprincippet ikke længere er formålstjenstligt som fordelingsnøgle for omkostningerne mellem spændingsniveauer.
- 2) rådighedstariffen bør afskaffes, når effektbetaling indføres.
- 3) tidsdifferentieringen diskriminerer store kunder og findes ude af trit med C-kundernes profil.
- 4) afbrydelige kunder bør friholdes for at betale kapacitetsomkostninger.
- 5) effektbetalingens størrelse ikke er velargumenteret.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Dansk Fjernvarme anfører i deres hørings svar, at vandfaldsprincippet ikke er retvisende i et moderne betalingssystem. Vandfaldsprincippet anfægtes hovedsagligt med baggrund i betydelig tilsluttet decentral produktionskapacitet, hvorved de indfødte energimængder angiveligt skulle flyde ”op” i elnettet i betydeligt omfang. Konsekvensen af dette er, at vandfaldsprincippet som fordelingsnøgle reelt overvælter produktionsafledte omkostninger på forbrugerne.

At vandfaldsprincippet ikke længere skulle være retvisende med reference til, at der er tilsluttet tilpas megen decentral produktionskapacitet til at ”vende strømmen”, er ikke et ukendt argument. Det er selvfølgelig korrekt, at der er tilsluttet store mængder produktionskapacitet i distributionsnettet, men det til trods er konklusionen om, at vandfaldsprincippet på den bag-

grund ikke længere skulle være retvisende, ingenlunde en konklusion, som Dansk Energi kan tilslutte sig.

Det forholder sig stadigvæk således, at omtrent halvdelen af elforbruget dækkes af produktion, der fødes ind på transmissionsniveau. Af den produktion, der fødes ind på distributionsniveau, er langt størstedelen tilsluttet på 50 kV-niveau eller direkte i en 50/10 kV-transformerstation, hvorfor produktionen givet fordelingen af forbruget i langt de fleste tilfælde vil flyde "ned" herfra. Produktion indført på lavspænding udgør en meget lille andel af forbruget på lavspænding og en endnu mindre andel af det totale elforbrug. Det er dermed ganske enkelt en så forsvindende lille del af det samlede forbrug, at der ikke vil være tale om størrelsesordener, der generelt forventes at kunne løbe længere "op" end til andre forbrugsinstallationer på samme radial eller til nærmeste 10/0,4 kV-transformerstation.

Det centrale i vandfaldsprincippet er, at det reflekterer det behov for aktiver, som en given kundekategori har, og allokerer omkostningerne i forhold hertil. Med vandfaldsprincippet sikres det, at lavspændingskunder betaler et bidrag til alle spændingsniveauer. A- og B-kunder ejer egne aktiver og gør dermed ikke brug af netselskabets aktiver på underliggende spændingsniveauer. Med vandfaldsprincippet sikres det, at disse kunder ikke betaler for en service, de ikke får fra det kollektive net. Hvis argumentet holdt om, at der primært og i store mængder fødes ind på 0,4 kV, og at el flyder op, ville det i øvrigt betyde, at et fjernvarmewærk på eksempelvis 10 kV-spændingsniveau, der overgår til at blive elforbruger via varmepumper, skal bidrage til finansiering af 0,4 kV-nettet, som repræsenterer hovedparten af eldistributionsnettets udgifter.

Den danske elforsyning står over for en fortsat udbygning af VE-produktion. Disse anlæg er i dag og forventeligt også fremadrettet i sådanne størrelsesordener, at de ligeledes vil tilsluttes på enten 50 kV direkte i en 50/10 kV-transformerstation eller endda i transmissionsnettet. Det må forventes, at disse VE-anlæg fortsætter med at vokse i størrelse (kapacitet), hvorved tendensen til "højere" tilslutning fortsætter.

Med det aktuelle forbrug, og i særdeleshed også med den forventede elektrificering af individuel transport og opvarmning særligt på lavspænding, vil det for størstedelen af energiforbrugets vedkommende stadig gøre sig gældende, at strømmen flyder "oppefra og ned". Der er altså – overordnet set – ikke noget, der tilsiger, at vandfaldsprincippet for nuværende skulle være misvisende. Der kan være tale om meget lokale forhold, hvor der reelt kan være et produktionsoverløb, men generelt er der ikke noget i udviklingen af produktionskapaciteten, der tilsiger, at vandfaldsprincippet i den forudselige fremtid bliver misvisende, hvorfor Dansk Energi fastholder, at det fortsat er den mest omkostningsægte fordelingsnøgle for omkostningerne mellem spændingsniveauerne.

For så vidt angår overvæltningen af omkostninger på forbrugeren, ved det principielle i at strømmen kan løbe op i nettet, er Dansk Energi enige så langt, at producenter bør bidrage på omkostningsægte vis til de omkostninger, de giver anledning til. I den politiske klimaaftale af 22. juni 2020 fremgår det, at udligningsordningen, der hidtil har dækket omkostninger til nettilslutning, netforstærkning samt drift og vedligehold forbundet med tilslutning ved VE-anlæg, afskaffes fra år 2023 og frem. Midlerne herfra erstattes med indførelsen af (geografisk differentierede) tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter.

Dette har for netselskaberne medført et behov for at gå i gang med at udarbejde en model for producentbetaling, der på omkostningsægte vis afspejler de omkostninger, som produktion giver anledning til. Der foreligger ikke en model for denne producentbetaling på nuværende tidspunkt. På det foreliggende analysegrundlag er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at det generelt skulle være tilfældet, at produktionen (i overvejende grad) overstiger områdeforbruget. Modellen for producentbetaling vil skulle forholde sig til de lokale situationer, hvor der kan være produktionsoverløb, men det er på baggrund af analysegrundlaget ikke Dansk Energis opfattelse, at produktionen i almindelighed belaster forbrugskunderne. Modellen for producentbetaling vil skulle forholde sig til de lokale situationer, hvor der er produktionsoverløb.

Ad 2.

Dansk Energi indfører med Tarifmodel 3.0 en model for effektbetaling. Såvel Tarifmodel 2.0 som Tarifmodel 3.0 indeholder desuden en rådighedstarif for egenproducenter, der kompenserer for, at omkostningerne knyttet til elnettets kapacitet og drift ikke reduceres som konsekvens af, at egenproducenter reducerer deres energiforbrug. Med indførelsen af effektbetalingen vil alle højspændingskunder, herunder egenproducenter, i højere grad betale for deres rådighed over kapacitet over en fast betaling, der afhænger af kundens faktiske maksimale effektbehov i givne situationer. Effektbetalingen baseres på de samme omkostningskategorier – navnlig de omkostninger, der er knyttet til selve nettet – som rådighedstariffen. Som konsekvens af, at en del af provenuet opkræves over en fast effektbetaling relateret til kundens forbrug, vil rådighedstariffen falde i samme forhold. Det vil sige, at når effektbetalingen udgør 25% af drifts- og kapacitetsomkostningerne, vil rådighedstariffens niveau ligeledes falde med 25%.

Eftersom omkostningerne knyttet til nettets drift ikke lægges 100% over på en fast betaling, er det stadig relevant med en reduceret rådighedstarif for at sikre et fair bidrag til det kollektive net fra disse kunder.

Ad 3.

Det anføres, at tidsdifferentieringen i Tarifmodel 3.0 skulle diskriminere erhvervs-kunder fremfor privatkunder med det argument, at "spidslast" for erhvervs-kunderne om vinteren er af 15 timers varighed, hvor C-kundernes spidslast kun er fire timer.

Modellens profiler for tidsdifferentiering følger det generelle belastningsbillede. Når C-kundernes profil afviger meget fra erhvervs-kunderne, skyldes det, at deres samlede forbrug som kundekategori fluktuerer meget over dag og sæson. Da 0,4 kV-nettet er belastet entydigt af C-kunder, vil deres tidsdifferentiering entydigt skulle afspejle dette belastningsmønster, selvfølgelig med øje for belastningsbilledet på systemniveau. Når erhvervs-kundernes profil for tidsdifferentiering er væsentligt "fladere" end C-kundernes profil, er det som angivet i bilag til principnotatet, at det er belastningen i systemet som helhed, der skal afspejles. Her er den aggregerede belastning væsentligt fladere, hvad A/B-kundernes tidsdifferentiering netop afspejler.

Det bør i øvrigt bemærkes, at C-kundernes spidslast af hensyn til belastningen er en "ekstra" lastzone, hvor erhvervs-kunderne altså har højlast eller spidslast stort set over hele dagen.

Det er altså snarere tilfældet, at C-kunderne får et *kraftigere* incitament til at flytte forbrug væk fra tidsperioden mellem kl. 17-21 fremfor et spørgsmål om, at de slipper *billigere* i de resterende dagtimer.

Profilen for tidsdifferentieringen er for den enkelte kundekategori (A-høj, A-lav, B-høj, B-lav eller C) provenumæssigt udelukkende et spørgsmål om, *hvornår* provenuet for den enkelte kundekategori opkræves. Det er ikke et spørgsmål om *hvor meget*, og fordelingen af omkostninger mellem spændingsniveauerne påvirkes altså ikke af de forskellige profiler for tidsdifferentiering.

Ad 4.

Der gives i høringssvaret kritik af, at afbrydelige kunder skal betale effektbetaling. Det anføres, at afbrydelige kunder ikke bør bidrage til en kapacitetsbetaling, da de givet afbrydeligheden ikke giver anledning til behov for forstærkning af nettet. Afbrydelige vil allerede i dag i vid udstrækning være tilsluttet med afbrydelighed, hvor de altså har oplevet en rabat på tilslutningsbidraget. Denne rabat afspejler, at der ikke vil være behov for at forstærke det bagvedliggende net ved tilslutning af disse kunder, da de netop vil kunne afbrydes af hensyn til nettilstrækkeligheden. Skulle de generelt friholdes helt for et løbende bidrag til kapacitetsomkostningerne, ville det imidlertid blot overvælte omkostningerne på de resterende kunder, da der stadig vil skulle foretages reinvesteringer, i takt med at nettet udtjenes.

Dansk Energi anerkender imidlertid, at der kan være områder, hvor afbrydeligheden har endnu større værdi, end den gennemsnitlige belastningssituation tilsiger. Dansk Energi er dermed indforståede med behovet for at udarbejde geografiske produkter, der vil kunne afspejle den potentielle større værdi af afbrydeligheden i de relevante geografiske områder. Dette er ikke ulig situationen i visse andre lande – fx i Norge – hvor der for afbrydelige kunder gives rabat på effektbetalingen. Dette skal også ses i lyset af Energistyrelsens arbejde, idet de som udløber af sidste års Elforsyningslov ser på geografisk differentierede tariffer.

Ad 5.

Introduktionen af effektbetalingen i Tarifmodel 3.0 er ny. Det er ikke tilfældet, at effektbetalingens andel på 25% er fastlåst på langt sigt. Dansk Energi lægger i anmeldelsen op til, at denne andel skal genbesøges, når netselskaberne og kunderne har mere erfaring med effektbetaling som priselement. Det vil sandsynligvis være tilfældet, at andelen over tid vil vokse, men da der også er fordelingsmæssige konsekvenser ved at flytte opkrævningen af provenu fra energi til effekt, har forsigtighedshensyn ledt til fastsættelsen på 25%.

Dansk Industri:

Dansk Energi noterer sig, at Dansk Industri overordnet bakker op om et omkostningsægte tarifieringsprincip og ser positivt på introduktionen af effektbetalingen. Herudover tilkendegives:

- 1) Støtte til princippet om tidsdifferentiering, også for industriens kunder. Det anføres i denne forbindelse, at industrien ikke i stort omfang er i stand til at reagere på den tidsdifferentierede, volumetriske tarif.
- 2) Opbakning til reduktion af den volumetriske tarif til fordel for øget effektbetaling for højspændingskunder.

- 3) At de kapacitetsmæssige udfordringer i elnettet som følge af den grønne omstilling i overvejende grad er drevet af forbrug i lavspændingsnettet samt tilslutning af produktion i distributionsnettet.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Dansk Energi glæder sig over industriens opbakning til det principielt rigtige i en vis tidsdifferentiering. Modellens fokus på tidsdifferentiering for højspændingskunder er med udgangspunkt i systemets generelle belastning, hvorfor Dansk Energi finder, at det tidsdifferentierede prissignal stadig er det rigtige, om end industrien angiver effektbetalingen som den primære incitamentsstyrer.

Ad 2.

Dansk Energi noterer sig industriens støtte til at reducere den energiafhængige betaling for i stedet at lægge vægt på betaling for den brugte kapacitet. Desuden noteres med tilfredshed Dansk Industris opfattelse af, at effektbetalingen vil tilskynde de store forbrugere til at fokusere på deres effekttrækrettigheder med henblik på at afstemme disse til deres reelle behov. Denne adfærd er, udover det faktum at en effektbetaling af en given størrelse er et omkostningsægte prissignal, netop hensigten med introduktionen af effektbetalingen.

Ad 3.

Hvor Dansk Energi er enige i, at elektrificeringen af især transport- og varmesektoren medfører et omfattende investeringsbehov, er det imidlertid mindre sikkert, at disse investeringsbehov entydigt afstedkommes af øget forbrug i lavspændingsnettet. Alt afhængig af tilslutningsforholdene for eksempelvis store varmepumper og industrielle virksomheder, der omstiller fra fossile brændsler, vil mellem- og højspændingsnettet ligeledes skulle forstærkes af hensyn hertil.

Forbrug på lavspændingsnettet vil i vid udstrækning i øvrigt give anledning til forstærkningsbehov på netop lavspændingsnettet, hvorfor vandfaldsprincippet sikrer, at omkostningerne hertil vil opkræves af lavspændingskunderne, da industrikunderne aldrig drager nytte af aktiverne på disse niveauer. Hertil bemærkes det i øvrigt, at det øgede energiforbrug på lavspænding via vandfaldsprincippet sikrer, at omkostningerne på høj- og mellemspænding i højere grad vil trækkes ned og dækkes af netop lavspændingskunderne.

Dansk Energi noterer sig i øvrigt, at Dansk Industri retter opmærksomheden på den politisk stillede opgave til branchen med udformning af en model for producentbetaling. Dansk Energi er opmærksomme på, at dette arbejde indebærer udformning af en model, der stiller omkostningsægte priser til producenter, således at omkostningerne hertil ikke overvælttes på forbrugskunderne. Dansk Energi er enige i behovet for en hurtig afklaring af de kontraktmæssige forhold for producentomkostninger dels i overgangsåret 2022 og sikkerheden for elproducenterne fra 2023 og frem.

DENFO:

Dansk Energi noterer sig, at DENFO overordnet stiller sig kritisk over for den anmeldte Tarifmodel 3.0 og specifikt:

- 1) Opfatter modellen som et forsøg på at øge provenuopkrævningen fra forbrugerne.

- 2) Dobbeltopkræver kunderne for effektbehovet ved introduktion af effektbetaling for kunderne tilsluttet på højspænding.
- 3) Frygter, at modellens tidsdifferentiering i kombination med ekstreme vejr-situationer kan føre til nedbrud i stil med katastrofen i Texas.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Ændring af tarifieringsmetoder, herunder den aktuelle, evidensunderstøttede justering af modellens tidsdifferentiering, har ingenlunde til formål at øge provenuet. Dansk Energi minder om, at de danske netselskaber er underlagt en stram indtægtsrammeregulering, der fastlægger et loft over de samlede indtægter. Dette loft over indtægtsrammerne bevirker, sammen med den primære fordelingsnøgle (vandfaldsprincippet), at justeringen/forstærkningen af de tidsdifferentierede tariffer bliver et spørgsmål om, *hvornår* og ikke *hvor meget*, der opkræves fra forbrugerne.

Ad 2.

Der er ved introduktion af effektbetaling ikke spørgsmål om at dobbeltopkræve kunderne for effektbehovet, når de samtidig betaler tilslutningsbidrag.

Som det fremgår af bilaget til principnotatet, er tilslutningsbidraget en *"Adgangsbillet til nettet, som sikrer, at kunden ikke bestiller for stort leveringsomfang og får adgang til det net, andre kunder har betalt for opbygning af"*. Tilslutningsbidraget er altså et udtryk for en adgangsbillet, der udgør en *andel* af en socialiseret, gennemsnitlig omkostning ved tilslutning af nye kunder. Der er ikke tale om en komplet betaling for den i al fremtid tilstedeværende kapacitet, hvilket i øvrigt ikke ville være hensigtsmæssigt, da omkostningerne til tilslutning til elnettet hurtigt ville blive uoverstigelige. Derfor lægges en del af betalingen på de løbende tariffer, der så også gør, at forbrugerne ikke ved reinvestering i nettet vil blive mødt med store ekstraopkrævninger.

Ad 3.

Den aktuelle situation i Texas med ekstrem kulde og forsyningsudfald vækker selvsagt sympati. Problemstillingen i Texas er imidlertid forårsaget af massivt produktionsudfald og manglende klimasikring, hvilket ikke er en funktion af tarifmodellen eller videre relevant i en dansk kontekst i øvrigt.

I Danmark har netselskaberne eksempelvis særligt siden december-orkanen i 1999 arbejdet med kabellægning af ledningsnettet, således at elforsyningen er mindre sårbar overfor ekstremt vejrlig.

FLOW Elnet:

Dansk Energi noterer sig, at FLOW Elnet ønsker en central rolle i udnyttelsen af elnettets kapacitet, ligesom de anfører, at indtægtsrammerne bør indeholde plads til investeringer i den nødvendige netudbygning.

Herudover ser FLOW Elnet hovedsagligt, at:

- 1) frekvensen på genbesøget af tarifmodellen bør sættes højere end hver femte år af hensyn til udviklingshastigheden i energisektoren.
- 2) vandfaldsprincippet ikke længere kan anvendes som en omkostningsægte fordelingsnøgle for omkostningerne mellem spændingsniveauerne.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Dansk Energi er enig i præmissen om, at energisektoren er i en fase med hastig udvikling, hvad såvel de teknologiske muligheder som brugeradfærden angår. Dette må formodes ligeledes at gøre sig gældende i de næste mange år, eftersom klimaloven afstedkommer ambitiøse krav til elektrificering og sektorkobling.

Det er ikke desto mindre Dansk Energis vurdering, at opdateringsfrekvensen på fem år stadig er sat i et fornuftigt leje. Det skyldes dels, at der ligger omfattende arbejde eksempelvis til grund for udarbejdelse af såvel model for eksempelvis effektbetaling som for modellens tidsdifferentiering. Hvad vigtigere er, at intentionen med ændringerne samt tilføjelserne i Tarifmodel 3.0 er at afspejle omkostningsdriverne og belastningsbilledet i nettet samt at ansøre til hensigtsmæssigt energi- og effektbrug.

Der vil løbende over årene opstå behov for ændringer af tarifieringens enkelte elementer, men kundernes behov for stabilitet har været et ønske fra interessenterne. Såfremt hele modellen, eller elementer heri, ændres for ofte, øger det reelt kompleksiteten for forbrugerne og risikoen forbundet med kundernes investeringer, hvilket risikerer at modvirke de ønskede vaneændringer. Stabilitet i tarifieringen er dermed en delforudsætning for medspil fra kunderne, da de ellers vil have svært ved at sætte lid til de gældende prissignaler og foretage investeringer og optimere adfærden herefter, hvilket er en central del af hensigten med modellen.

Det gør sig efter Dansk Energis opfattelse gældende for såvel tidsdifferentieringen som modellen for effektbetaling, der er de to helt centrale ændringer i tarifmodellen. Dertil skal ændringer af de forskellige elementer afspejle konstaterede behov herfor. Det forekommer ikke sandsynligt i en forudselig fremtid, at forbrugsmønstrene ændres så drastisk og så hurtigt, at det afstedkommer et behov for større opdateringsfrekvens. Det bemærkes i øvrigt, at fem år som opdateringsfrekvens svarer til reguleringsperioden, hvilket indikerer, at myndighederne i anden sammenhæng finder, at netselskabernes omkostningsstrukturer og -drivere bør genbesøges med dette interval.

Ikke desto mindre kan der komme behov for opdateringer af modellen, eksempelvis som følge af klimaaftalen eller en potentiel omlægning af Energinets tarifiering.

Ad 2.

Dansk Energi henviser til Ad 1 under bemærkningerne til Dansk Fjernvarmes høringssvar om samme emne.

De Frie Energiselskaber

Dansk Energi noterer sig, at De Frie Energiselskaber i deres høringssvar ikke forholder sig strengt til den konkrete metodeanmeldelse, men i højere grad sætter fokus på principielle spørgsmål om rollefordelingen i tarifiering i Danmark.

Navnlig tilkendegiver De Frie Energiselskaber, at de:

- 1) ser Dansk Energis mulighed for at fastsætte metoder for prisfastsættelse efter Elforsyningslovens § 73 b som uhensigtsmæssig og anbefaler myndighedsfastsatte tariffer og ser Danmark behandlet som ét marked.
- 2) efterlyser mulighed for klagebehandling hos Forsyningstilsynet.
- 3) henleder opmærksomheden til en case med Vallekilde Højskole.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Som De Frie Energiselskaber gør opmærksom på i deres høringssvar, er der efter Elforsyningslovens § 73 b en arbejdsdeling mellem energibranchens organisationer (Dansk Energi) og Forsyningstilsynet. I denne konstellation udvikler og anmelder Dansk Energi metoder, som Forsyningstilsynet som kompetent part fører effektivt tilsyn med, hvormed de selvsagt sikrer selvsagt compliance i forhold til de relevante bestemmelser i lovgivningen. Metoder og modeller kan dermed ikke tages i brug efter forgoedtbeholdende.

Det er Dansk Energis opfattelse, at denne opdeling er en klar fordel for såvel netselskaberne som disses kunder. Som konsekvens heraf også for den grønne omstilling, da netselskaberne er i en position til hurtigere at kunne identificere nye tendenser, der kalder på justering af tarifieringsmetoderne.

Først og fremmest fungerer denne arbejdsdeling godt. Det ses bl.a. ved, at vi i Danmark eksempelvis har udviklet to tarifmodeller på under et årti, ligesom der er udviklet og indført fleksible tilslutningsprodukter. Det er med andre ord relativt store ændringer, der har kunnet gennemføres i Danmark, hvilket kun lader sig gøre, da branchen har de nødvendige handlemuligheder. Arbejdsdelingen sikrer altså, at branchen kan handle agilt og løbende udvikle metoder og produkter, der tager højde for og tilpasser sig udviklingen af kundernes behov og ønsker.

Dernæst er argumentet, som det fremføres, om Danmark som værende inddelt i 40 forskellige markeder, reelt upræcist og misforstået. De Frie Energiselskaber har som udgangspunkt ret i, at der i nogen udstrækning er principiel mulighed for at anvende tarifmodellen forskelligt fra netselskab til netselskab. Realiteten er imidlertid, at der med indførelsen af Tarifmodel 2.0 er sket en væsentlig ensretning af netselskabernes metoder, således at der i dag er en meget høj grad af harmonisering i tarifstrukturen, selvom selve tarifniveauerne varierer fra selskab til selskab. Harmoniseringen i tarifmodel 2.0, som nu videreføres, er delvist sket af hensyn til elhandlerne, som under engrosmodellen opkræver tarifferne fra slutkunderne. Denne harmonisering fortsætter desuden med den aktuelt anmeldte Tarifmodel 3.0.

Ad 2.

De Frie Energiselskaber påpeger, at eventuelle utilfredse kunder er overladt til civile søgsmål, hvis der eksempelvis ikke er enighed om den fastsatte tarif.

Det er ikke en pointe, der i sig selv er strengt relateret til metodeanmeldelse som redskab.

Dansk Energi anerkender fuldt ud, at De Frie Energiselskaber har en principielt rigtig pointe, og at kunderne bør have en reel klageadgang. Denne klageadgang kunne passende være hos Forsyningstilsynet, der som bekendt godkender netselskabernes metoder, men det er dybest set op til myndighederne, og det ligger uden for nærværende anmeldelse.

Ad 3.

De Frie Energiselskaber anfører med reference til Vallekilde Højskole (der har et mikro-kraftvarmeanlæg opsat), at rådighedstariffen er en "strafold" og et værn mod kommercielle tab på elsalg i koncernforbundne selskaber. Dansk Energi noterer sig, at dette ikke er en ny problemstilling, og at den omtalte referencecase tidligere har været genstand for debat. Hvad rådighedstariffen som værn mod kommercielle tab angår, er det en kritik, der overser kundens ret til at skifte elleverandør. Der vil altså ikke være nogen garanti for det kommercielle elsalg – rådighedstarif eller ej. Hvad funktionen af "strafold" angår, er det vigtigt at ihukomme, hvorfor der betales rådighedstarif. Rådighedstariffen er en reduceret tarifbetaling, der sikrer, at egenproducenter bidrager til drift, vedligehold og afskrivning af det kollektive net. Det sker på baggrund af, at omkostningerne til nettet ikke falder bort, hvis en kunde installerer egen produktionsenhed og dermed reducerer sit energitæk fra nettet, men stadig har adgang til elnettets kapacitet. Det kollektive elnet står stadig til rådighed, og da størstedelen af omkostningerne hertil dækkes over kWh-tariffen, vil regningen ved det reducerede energiforbrug alt andet lige overvælttes på de resterende kunder.

Rådighedstariffen er i øvrigt reduceret i forhold til kundekategoriens almindelige tarif, da der ikke bidrages til nettabsomkostningerne i det kollektive elnet. Herudover vil den med indførelsen af effektbetalingen generelt falde 25%, da denne del af omkostningerne til selve nettet i Tarifmodel 3.0 opkræves over effektbetalingen.

Privatperson Bjarne Olsen:

Dansk Energi noterer sig, at de i alt fire indkomne høringsvar fra Bjarne Olsen, Svendborg, generelt stiller sig kritisk overfor principerne i Tarifmodel 3.0. Navnlige anføres det, at:

- vandfaldsprincippet ikke længere er relevant som fordelingsnøgle grundet udviklingen i decentral produktionskapacitet.
- tidsdifferentieringen i Tarifmodel 3.0 vil medføre forstærkningsbehov af elnettets kapacitet, da varmepumper og elbiler alle vil trække fra nettet efter kogespidsens ophør.
- tarifmodel 3.0 gør det umuligt at få godkendt nye elkedler pga. effektbetalingens påvirkning af disses business case.

Dansk Energi bemærker:

Ad 1.

Dansk Energi henviser til Ad 1 under bemærkningerne til Dansk Fjernvarmes høringsvar om samme emne.

Ad 2.

Dansk Energi kan ud fra en teoretisk betragtning godt se risikoen for en kraftig "kick-back"-effekt ved kogespidsens ophør, når varmepumper og elbiler vil begynde at trække fra nettet. Der er imidlertid implicit taget hensyn til disse forbrugsteknologier ved fastsættelsen af lastzonerne. Referencen gælder overordnet for både C-kunder og A/B-kunder. Dels er kogespidsen forlænget med én time i forhold til Tarifmodel 2.0, hvilket er en funktion af det aktuelle samt forventede belastningsbillede. Derudover er der i timerne frem til midnat "højlast" og dermed altså først i nattetimerne "lavlast", hvor der vil opleves en meget stor besparelse. Det er målet, at en stor del af det kommende forbrug fra varmepumper og elbiler vil placeres senere end umiddelbart efter kogespidsens ophør – og særligt for elbilerne vil en del af forbruget formodentligt placeres efter midnat. I de sidste timer frem mod midnat, og særligt herefter, er det konventionelle forbrug så lavt, at "kick-back"-effekten efter Dansk Energis opfattelse forbliver en teoretisk risiko, der ikke vurderes at have praktisk betydning.

Forbrugsmønstrene i bred anvendelse er for disse teknologier ikke videre kendte på nuværende tidspunkt, og det er ikke utænkeligt, at de viser sig anderledes end man på nuværende tidspunkt kan forestille sig. Dette er i øvrigt en af årsagerne til, at Dansk Energi ønsker at genbesøge antagelserne efter en femårig periode, hvor netselskaberne har nået at gøre sig flere erfaringer med såvel timemålt data som tidsdifferentierede tariffer.

Ad 3.

Indførelsen af effektbetalingen er et mere omkostningsægte prissignal for alle højspændingskunder, der i kraft af deres individuelle størrelse påvirker nettets belastning, ligesom de i modsætning til lavspændingskunder i højere grad vil have net bygget og dermed kapacitet stillet til rådighed til dem. Effektbetalingen er dermed et udtryk for de omkostninger, der gives anledning til ved træk af en given effekt fra nettet.

Det er ikke netselskabernes intention endsige opgave at påvirke business cases negativt eller positivt ved prisfastsættelsen af ydelserne. Det klare formål er at stille priser, der så retvisende som muligt afspejler de omkostninger, der gives anledning til. Det er således ikke et eksplicit hensyn for netselskaberne at optimere business casen for hverken elkedler eller andre teknologier. Det fremgår endvidere også af EU-Elforordningens artikel 18.

Sammenligning med Tarifmodel 2.0, der på dette punkt er mindre omkostningsægte, er reelt en misforståelse af behovet for en samfundsøkonomisk optimering. Når elkedler har givet anledning til flere omkostninger, end de har bidraget til afholdelse af ved et relativt lavt energiforbrug, har det reelt været udtryk for en forfordeling af andre kunder, og effektbetalingen er således ikke et udtryk for en forringelse af den reelle samfundsøkonomi i anvendelsen af elkedler.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Daniel Christiansen

DANSK ENERGI

Vodroffsvej 59 | DK-1900 Frederiksberg C | T: +45 35 300 400 | info@danskeenergi.dk | www.danskeenergi.dk